

CHUYÊN ĐỀ 8: PHƯƠNG TRÌNH TIẾP TUYẾN

A. KIẾN THỨC CƠ BẢN CẦN NẮM

1. Phương trình tiếp tuyến của $(C): y = f(x)$ tại điểm $M(x_0; y_0)$ có dạng: $y = f'(x_0)(x - x_0) + y_0$

Với $k = f'(x_0)$ là hệ số góc tiếp tuyến.

2. Các dạng toán viết phương trình tiếp tuyến thường gặp

Viết PTTT Δ của $(C): y = f(x)$, biết Δ có hệ số góc k cho trước

Gọi $M(x_0; y_0)$ là tiếp điểm. Tính $y' \Rightarrow y'(x_0)$.

Do phương trình tiếp tuyến Δ có hệ số góc $k \Rightarrow y'(x_0) = k$ (i)

Giải (i) tìm được $x_0 \longrightarrow y_0 = f(x_0) \longrightarrow \Delta: y = k(x - x_0) + y_0$.

□ **Lưu ý.** Hệ số góc $k = y'(x_0)$ của tiếp tuyến Δ thường cho gián tiếp như sau:

Phương trình tiếp tuyến $\Delta // d: y = ax + b \Rightarrow k = a$.

Phương trình tiếp tuyến $\Delta \perp d: y = ax + b \Rightarrow k = -\frac{1}{a}$.

Phương trình tiếp tuyến Δ tạo với trục hoành góc $\alpha \Rightarrow |k| = \tan \alpha$.

Phương trình tiếp tuyến Δ tạo với $d: y = ax + b$ góc $\alpha \Rightarrow \left| \frac{k - a}{1 + k.a} \right| = \tan \alpha$

Đối với bài toán tìm điểm $M \in (C): y = f(x)$ sao cho tại đó tiếp tuyến song song hoặc vuông góc với đường thẳng d cho trước, ta chỉ cần gọi $M(x_0; y_0)$ và Δ là tiếp tuyến với $k = f'(x_0)$. Rồi áp dụng $k = f'(x_0) = k_d$ nếu cho song song và $f'(x_0).k_d = -1$ nếu cho

B. BÀI TẬP ÁP DỤNG

Câu 1: Nếu hàm số $y = f(x)$ có đạo hàm tại điểm x_0 thì phương trình tiếp tuyến của đồ thị hàm số $y = f(x)$ tại điểm $A(x_0; y_0)$ là

A. $y = f'(x)(x + x_0) + y_0$.

B. $y = f'(x_0)(x - x_0) + y_0$.

C. $f'(x_0)(x-x_0)+y-y_0=0$

D. $f'(x_0)(x+x_0)+y+y_0=0$

Câu 2: Phương trình tiếp tuyến của đồ thị hàm số $y = x^3 + 2x^2 - 2x$ tại điểm có hoành độ $x_0 = 1$ là

A. $y = 5x - 4$

B. $y = 5x + 6$

C. $y = -5x + 4$

D. $y = -5x - 6$

Câu 3: Phương trình tiếp tuyến của đồ thị hàm số $y = \sin x$ tại điểm có hoành độ $x_0 = \frac{\pi}{6}$ là

A. $y = \frac{1}{2}\left(x - \frac{\pi}{6}\right) + \frac{\sqrt{3}}{2}$

B. $y = \frac{1}{2}\left(x - \frac{\pi}{6}\right) - \frac{\sqrt{3}}{2}$

C. $y = \frac{\sqrt{3}}{2}\left(x - \frac{\pi}{6}\right) + \frac{1}{2}$

D. $y = \frac{\sqrt{3}}{2}\left(x + \frac{\pi}{6}\right) + \frac{1}{2}$

Câu 4: Phương trình tiếp tuyến của đồ thị hàm số $y = 2^x$ tại điểm có tung độ $y_0 = 8$ là

A. $y = \ln 2(x-3) - 8$

B. $y = 8 \ln 2(x-3) + 8$

C. $y = 8(x-3) + 8$

D. $y = 8 \ln 2(x-3) - 8$

Câu 5: Phương trình tiếp tuyến của đồ thị hàm số $y = \frac{x-2}{x+1}$ tại điểm có tung độ $y_0 = -2$ là

A. $y = 3x - 2$

B. $y = -3x + 2$

C. $y = 3x + 2$

D. $y = -3x - 2$

Câu 6: Tiếp tuyến của đồ thị hàm số $y = x^2$ tại điểm $M(1; 1)$ song song với đường thẳng nào trong các đường thẳng sau?

A. $y = x + 1$

B. $y = x - 2$

C. $y = 2x + 1$

D. $y = 2x - 1$

Câu 7: Tiếp tuyến của đồ thị hàm số $y = x^3 - 1$ tại điểm $M(1; 0)$ song song với đường thẳng nào trong các đường thẳng sau?

A. $y = x + 3$

B. $y = x - 3$

C. $y = 3x - 3$

D. $y = 3x$

Câu 8: Cho hàm số $y = \frac{x-1}{x+1}$ có đồ thị (C) . Có bao nhiêu điểm thuộc đồ thị (C) sao cho tiếp tuyến của đồ thị (C) tại các điểm đó song song với đường thẳng $y = 2x + 7$?

A. 2

B. 1

C. 0

D. 3

Câu 9: Cho hàm số $y = x^3 - 3x$ có đồ thị (C) . Có bao nhiêu điểm thuộc đồ thị (C) sao cho tiếp tuyến của đồ thị (C) tại các điểm đó song song với đường thẳng $y = 9x + 16$?

- A. 2 .   B. 1 .   C. 0 .   D. 3 .

Câu 10: Cho hàm số $y = \frac{1}{x-1}$ có đồ thị (C) . Có bao nhiêu điểm thuộc đồ thị (C) sao cho tiếp tuyến của đồ thị (C) tại các điểm đó song song với đường thẳng $y = 2025x$?

- A. 2 .   B. 1 .   C. 0 .   D. 3 .

Câu 11: Cho hàm số $y = 2x^2 + 3x - 1$ có đồ thị (C) . Tiếp tuyến của (C) vuông góc với đường thẳng $y = x$ có phương trình là

- A. $y = -x$.   B. $y = x - 3$.   C. $y = -x - 3$.   D. $y = -x + 2$.

Câu 12: Cho hàm số $y = -x^3 + 3x^2 - 3$ có đồ thị (C) . Số tiếp tuyến của (C) vuông góc với đường thẳng $y = \frac{1}{9}x + 2025$ là

- A. 2 .   B. 1 .   C. 0 .   D. 3 .

Câu 13: Cho hàm số $y = \frac{2x-1}{x+1}$ (C) . Tiếp tuyến của (C) vuông góc với đường thẳng $x + 3y + 2 = 0$ tại điểm có hoành độ là

- A. $x = 0$.   B. $x = -2$.   C. $\begin{cases} x = 0 \\ x = -2 \end{cases}$.   D. $\begin{cases} x = 0 \\ x = 2 \end{cases}$.

Câu 14: Cho hàm số $y = \frac{x-m}{x+1}$ có đồ thị là (C_m) . Với giá trị nào của m thì tiếp tuyến của (C_m) tại điểm có hoành độ bằng 0 vuông góc với đường thẳng $d: y = -x + 2025$.

- A. $m = 3$.   B. $m = 2$.   C. $m = 1$.   D. $m = 0$.

Câu 15: Tìm điểm M có hoành độ âm trên đồ thị $(C): y = \frac{1}{3}x^3 - x + \frac{2}{3}$ sao cho tiếp tuyến tại M vuông góc với đường thẳng $y = -\frac{1}{3}x + \frac{2}{3}$.

- A. $M\left(-1; \frac{4}{3}\right)$.   B. $M(-2; 0)$.   C. $M\left(2; \frac{4}{3}\right)$.   D. $M(-2; -4)$.

Câu 16: Hệ số góc của tiếp tuyến của đồ thị $y=f(x)=x^3-3x^2+1$ tại điểm có hoành độ bằng -1 bằng?

- A. -3 .   B. -1 .   C. 9 .   D. 0 .

Câu 17: Cho hàm số $y=\frac{x-1}{x+2}$ có đồ thị (C) . Tiếp tuyến của (C) tại giao điểm của (C) với trục hoành đi qua điểm nào sau đây?

- A. $(4;1)$.   B. $(-2;1)$.   C. $(3;2)$.   D. $(0;1)$.

Câu 18: Tìm hệ số góc của tiếp tuyến của đồ thị hàm số $y=\frac{x-2}{x+2}$ tại giao điểm với trục tung.

- A. $\frac{1}{4}$.   B. $-\frac{1}{4}$.   C. -1 .   D. 1 .

Câu 19: Phương trình tiếp tuyến của đồ thị $(C):y=\frac{x}{x+1}$ tại giao điểm của (C) và đường thẳng $(d):y=2$ là

- A. $y=-x$.   B. $y=x+2$.   C. $y=x+4$.   D. $y=-x+2$.

Câu 20: Cho hàm số $y=x^3+3x$ có đồ thị là (C) và điểm M thuộc (C) có tung độ bằng 4 . Phương trình tiếp tuyến của đồ thị (C) tại điểm M có dạng $y=ax+b$ với $a,b \in \mathbb{R}$. Tính $P=a+2b$.

- A. $P=10$.   B. $P=4$.   C. $P=2$.   D. $P=8$.

Câu 21: Cho hàm số $y=f(x)=\frac{x}{x-1}$ có đồ thị là (H) . Phương trình tiếp tuyến của (H) có hệ số góc $k=-1$ là:

- A. $y=-x$ và $y=x+4$.   B. $y=x$ và $y=-x+4$.
 C. $y=-x$ và $y=-x+4$.   D. $y=x$ và $y=x+4$.

Câu 22: Tìm hệ số góc k của tiếp tuyến của parabol $y=x^2$ tại điểm có hoành độ $\frac{1}{2}$.

- A. $k=0$.   B. $k=1$.   C. $k=\frac{1}{4}$.   D. $k=-\frac{1}{2}$.

Câu 23: Cho hàm số $y = f(x) = \frac{x}{x-1}$ có đồ thị là (H) . Phương trình tiếp tuyến của (H) vuông góc với đường thẳng $d: y = x$ là

- A. $y = -x$ và $y = x + 4$.
 B. $y = x$ và $y = -x + 4$.
 C. $y = -x$ và $y = -x + 4$.
 D. $y = x$ và $y = x + 4$.

Câu 24: Cho hàm số $y = x^3 - 2x^2 + 1$. Phương trình tiếp tuyến của (H) song song với đường thẳng $d: y = -x + 2$ là:

- A. $y = x + 1$, $y = -x + \frac{31}{27}$.
 B. $y = -x + 1$, $y = -x + \frac{31}{27}$.
 C. $y = -x + 1$, $y = x + \frac{31}{27}$.
 D. $y = x + 1$, $y = x + \frac{31}{27}$.

Câu 25: Cho hàm số $y = x^3 - 2x^2 + 1$. Phương trình tiếp tuyến của (H) vuông góc với đường thẳng $d: y = -\frac{1}{4}x - 4$ là:

- A. $y = -4x - 7$, $y = 4x + \frac{67}{3}$.
 B. $y = 4x - 7$, $y = 4x + \frac{67}{3}$.
 C. $y = 4x - 7$, $y = -4x + \frac{67}{3}$.
 D. $y = -4x - 7$, $y = -4x + \frac{67}{3}$.

Câu 26: Hàm số $y = f(x) = x^4 - 2x^2 + 2$ có đồ thị (C) . Có tất cả bao nhiêu tiếp tuyến của (C) song song với trục hoành.

- A. 1.   B. 2.   C. 3.   D. 4.

Câu 27: Diện tích hình phẳng giới hạn bởi đồ thị (C) của hàm số $y = f(x) = x^4 - 2x^2 + 2$ và tiếp tuyến của (C) tại điểm $(0; 2)$ bằng.

- A. $16\sqrt{2}$.   B. $\frac{16\sqrt{2}}{15}$.   C. $\frac{8\sqrt{2}}{15}$.   D. $\frac{15\sqrt{2}}{8}$.

Câu 28: Cho hàm số $y = f(x) = x^3 - 3x + 5$ có đồ thị (C) và Δ là tiếp tuyến của (C) tại điểm $(0; 5)$. Đường thẳng $d: 2x - my + 1 = 0$ vuông góc với Δ khi

A. $m = 6$.

B. $m = -6$.

C. $m = \frac{3}{2}$.

D. $m = \frac{2}{3}$.